ЕРА, 13 июль, 1967 шу. № 82 (4407). Мах 2 нап.

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО («Свет»)

Советски Союза Коммунистическя партс Нохч-ГІалгІай обкома Нохч-ГІалгІай АССР Лаккехьарча Советен Министрий Совран орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

КЪАХЬЕГАМХОШТА — ШОРТТА БАЬЦАДААРАШИ СОМИ

Іаламатте бокхха паччахьлихен лоарХІам болаш ГІулокх да хьаькъгамхошта мазшца тайп-тайпара баьцадааранш цилиттар. Тех.ьхьарча хана дукхагІа ч а дах уж бахача нахага лохка а доькх, дикагІа я продукце асортимент. а.

Баьцадааран леладара а уж лъукъадаран а эшаш лоца хьалаш долаш да вай республике. Из хьахьехьад вай хьалха ГІаттаяь колхозий, совхозий, бригаладь, звеньай опыто. Суженски района «Ассинский» совхозе 200 пентнерага дІакхоч гектара тІара лоца баьцадааран. Бо хиллан баьцадааран цу районерча кхыча боахамий а, хІаьХа иштта лукхкача кхыча районашкарча боахамий а.

Доькхха социалистически декхаран тІаийнад вай республикерча баьцадааран леладераша Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революше 50 шу дизара сийна. Цар доШ деннал баьцадааран хьувкъаьр а городашка бахача нахага уж соах-карчул дикка совгІа лохка а. Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета решенех а декхарийла я колхозаш совхозаш республика торговленен общественний кхачаш предприятеташ лаьрхІа 19600 тонн баьцадааранн, 4000 тонн коартол, 8000 тонн харбаан пасташ, 6400 тонн сом, 1800 тонн комсаш ала.

Укх деношка республика министрий Совет хьежар ший решенеш кхоачаш мишта ю а къаьхьегамхой баьцадааранна Іалаш мишта бу а. Цига гучалаьр къаьхьегамхошка хІанз республике шортта йолаш йоІа помидоран, нарсаш, сом, кхьйола хІамаш кІезнга йоккхаш хилар.

Укх шера июль ПІаккчІалехьа 1823 тонн баьцадааран лаьа деваш ер колхозаш совхозаш городашка бахача къаьхегамхошта, хІанзалла хьа цар лемна баьцадааран 995 тонн е плана 54 процент мара дац. 311 тонн нарсаш, 383 тонн помидоранш, 150 тонн кабуц тІаийсай колхозаштен совхозаштен хьалхарча ах шера планах.

Геттара во латт городе бахача наха баьцадааран лаьара ГІалгІаьрчу Грозненски района 1 Мая цІеарІга колхозе. Цо 30 процент мара кхоачаШьЛ хьхьарча ах шера торговленя баьцадааран лоаттлаьра план. Ах шера плана 38 процент мара кхоачашьЛ цу районерча Ленина цІеарІга колхозо а. Иштта во латт ГІулаьхан Сунженски района боахамашка. Цу районерча «Красная Армия» яхача колхозо 30 тонн яІа еЗача 5 тонн мара ешаш баьцадаярй. Торговлена баьцадааран лоаттлаьра план хкоачашъЛ Гудермески района «Дружба», «Гудермесский» яхача совхозаша.

Къаьхьегамхой баьцадааранна Іалашбеча цу тайпара ГІулаьх нийсладара керттера баьхьан да ІаьцІийла колхозий, совхозий, юрта боахама органий кулгалхошца паччахьлихен план хкоачашъра шоаш бехткохкаш ме болта кхетаеш ца ІаьцІийла, баьцадааран чуоаца, уж торговлеГа ІаьхкоачІитача нийслуш лоца кхоачамбоацаран цар ІаІолоаьш ца хилар, мукъа бола болх булургбола нах баьцадааран кхедара, царна ГІулаьх дара, уж чуэнара балхашца якъе оаара ГІулаьх эсала ВІаштІеьлЬьлькха хилар.

Колхозашкен совхозашкен во латт баьцадааран сортага хьежжа кхестадар. ТорговлеГа уж ІаькхачІитара ГІулаьх колхозашен совхозашен грамфонаш а да леладаеш заглелхьача бесса леладу, дукхагІча лаьхье балха ши йнстеЛьаьча, тикаш кІайлаьча хана лаь уж тикашка а склаладжка а.

Доькхха хкоачамбоацаран да торговни заготовительнни организацией балхана а. Города Грозне йнстошка, болхлой поселкашка, юрташка во вІаштІеьлЬьлькхчаг баьцадааранш сомн бохкара ГІулаьх. Баьцадааран доХкача магазинашка, ларекашка торговле кийлуш лоха я. Дукха мотиташ кийлуш магазинашка баьцадааран лаьта Іо а деттке эалаш, уж лоХка кийчаш, витрине латта поминоранш, нарсаш, сом оІеха а бохкалий а хул. Цкъаа бахьан а доацаш магазинашца баьцадааранн ІІа ца оІаш моттиган а нийслу. Цхьайоа баьцадааранн доХка ларекаш хаиаьча хьаелаш. цкъаа хьа да елаш деЛьлаьца а латт.

Цу тайпара леладе йиш яц къаьхьегамхой баьцадааранца Іалашбара ГІулаьх, Еррига торгуюцци организацеш, юрта боахама органашт оарнагІЛоьда декхарийла я баьа нах баьцадааранца Іалашбечара ихоачамбоацаран ІІаДаХаран из ГІулаьх тоаларак.

Районни комитеташ, юхьхьанцара партийни организацеш, юртбоахама органаш, колхозийн совхозийн кулгалхой оарнагІЛоьда беза баьцадааранта эша ІунаІ дара, уж чуэнара. Берриг мукъа бола къаьхьегамхой оарнагІЛоьда беза баьцадааранта эша ГІулаьх де а уж чуэца а. Колхозийн совхозийн кулгалхоша ихетаде леза баьцадааран ахедарн кийчьаран — бехткоХкаш ца детташ леладе йиш йоаолитра а баьцадааран кийчьара паччахьлихен план ихоачаш ца ет ІЕ йиш йоаолитра а.

Городашка а юрташка а тоаде леза баьцадааран доХкара ГІулаьх. Баьцадааран доХка тикаш хоаьлаьча хана лилла а хьайийлла хила еза. цар беча балта ха оттаг еза балача наха аьттув болча тайпара. Шерзе еза поточни сеть, къаьстта черкам тІабахийта беза город Грозне йнстошка, болхлой поселкашка, юрташка баьцадааран доХкинга ВІаштІеьхьдикхара.

ХІара лемна тІаьхьомаг лоаттабе беза тикашца хоаьлаьча хана бохь бой чьоаш, баьцадааранн сомн бохкара культура лаьхье еза. Сецна пІаДаккха леза баьхьн а доацаш тикашца баьцадааран ІІа цаийлеГа.

Ахкан замалаьх баьцадааран доХкарах доалаш дан торговни заготовительни организацей ГІулаьхьан. Цу е вокх тайпара лоца баьцадааран дилла а хила леза тикашка. Цудухьа ХІанз чІоагІа лоарХІам болаш ца пІрьлъ хІамаш кийчьяр, Іан замалаьх ша коартол, сом, кхьйола продукция ІІаоттае моттигаш кийчьяр. Цу ГІулаьхха ХІанзе а оаргагІйовда леза чийтар юрта боахама а торговлен а доХклой керттерча декхарех цаІ да.

Юбилейни шера шортта баьцадааран, сом де бахача наха.

НОРМАШ ТІЕХКХОАЧАШЪЮ

Шелковской района «Красный пахарь» яхача колхоза кІашка болх беш 25 комбайни жаткеш я.

Іуйрийна малх ЗьаХчетташ доладу механизатораша кхай тІара балхаш. Царна юкъе йьрхача социалистически яьхье къьстета белгалдаьлнаь коммунист Филипов Александр. Масала, селхан ІІаг ДІаанІача пункте по ььрда 410 центнер кІа ДІаЗаХьийтад, ДІаЗаЗ кІа ььрдал комсомольца Тучин Ивана а. Балха норма шозза хкоачашъяьл нар.

Ялат чуэца доладьаьча массехь дийнаЗьа 645 гектар мукх, 600 гектар кІа хьехка кІаерах ІодилладІ. ХІаньце 500 гектар мукх ььрда ььлиаг кІаьнгаштарш, цу тІара лаьнай 1038 тонн.

Лиха хьувкъаьлаьл ялат кхаш леладераша. Юкъера лаьрхІара хІара гектара тІара 26 центнер кІа, 19 центнер мукх чубаХь колхозоша.

— ТІаийца социалистически декхаран ,ТІехкхоачашдергда оаЗа, — йоаХ колхоза кхаш леладераша.

А. АСУЕВ.

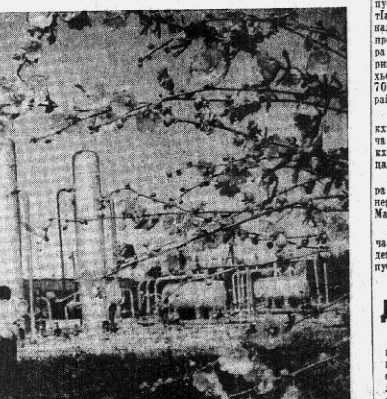

Сийлахь-йоккхача Октябрьа шовзткъеи-ИТТ шу дизарна баха-наболаГІа накъаЗаХара яьхь баьнана Нохч-ГІалгІайчеи мехкдаьттахоца йоккха котало аьккхар, Хьагучаьккхар Бор-ГІаенера-лукъа тІара Іаьржа лоцнча доаЗаЗа мотиг. КеЗкеЗтача лаьрхІа-ча скважинера мехкдаьтта ГІоагІера-мехкдаьтта чакхдоахча заводшка ДІаХ.

Суурта тІа: лоамашка мехкдаьтта доаЗаЗа хьалхь тІаийн установка Хьхаза хьакъоастаю мехкдаьттапара газ.

Р. Дика сурт
ТАСС фотохроника

ОКТЯБРА ШОВЗТКЪЕИ ИТТ ШУ ДИЗАРА ДАХА МАДОАГГІАРА НАКЪАГІОРГДА

ВЦСПС XIII ПЛЕНУМ

11 июле Москве ВЦСПС XIII Пленум хилар.

Пленунна балхана дахъа лоацаш бар КПСС ЦК Политбюро член, КПСС ЦК секретарь М. А. Суслов, КПСС ЦК Политбюро членалла кандидат, КПСС ЦК секретарь Д. Ф. Устинов.

Іуйрийнарча заседане пленуму къоастадир организационни доШ. В. В. Гришин парте Московски горкомаХьхьарча секретаралла харжарца ВЦСПС пленумо из мукъаЗаЛийтаО ВЦСПС председателла декхарех.

Берригаи раьза а болаш ВЦСПС председателалла хержар КПСС ЦК Политбюро член А. Н. Шелепин.

«Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революше 50 шу дизара кийто еш профессиональни союзаша беча болдахьи Октября 50 шу дизара сийна къаьхьегамхоша ТІаийца социалистически декхаран ихоачаДарахІе доклад бир ВЦСПС секретара В. Н. Прохорова.

— Советски профсоюзаш, — аьлар но, — парте политика тешаеш хьаЛеренчахкйоахарашца — декхарийла я КПСС ЦК июньски (1967 шу) Пленуна решеней лаРра тІа ІЗаиз кеттера чулоанам. Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революше сийна лаьхьарз шовзткъеи-ИТТ шу дизара ДаХа кога ГІирс. 12 эзар гаррга телевизорш дукхха а кхыдола хьалхьа эша товаранш.

Пленумо ДаХа ГІаЗ ТІаийца ДаьржА лоцнча доаЗаЗа мотиг. КеЗкеЗтача лаьрхІа-ча скважинера мехкдаьтта ГІоагІера-мехкдаьтта чакхдоахча заводшка ДІаХ.

Суурта тІа: лоамашка мехкдаьтта доаЗаЗа хьалхь тІаийн установка Хьхаза хьакъоастаю мехкдаьттапара газ.

Р. Дика сурт
ТАСС фотохроника

Пленумо ДаХа ГІаЗ ТІаийца ДаьржА лоцнча доаЗаЗа мотиг. КеЗкеЗтача лаьрхІа-ча скважинера мехкдаьтта ГІоагІера-мехкдаьтта чакхдоахча заводшка ДІаХ.

Суурта тІа: лоамашка мехкдаьтта доаЗаЗа хьалхь тІаийн установка Хьхаза хьакъоастаю мехкдаьттапара газ.

Р. Дика сурт
ТАСС фотохроника

ДУНЕН ХАЛКЪАШТА ЮКЪЕРЧА ПХЕЛАГІЧА ГОРНИ КОНГРЕССАГА

Советски Союза правиТетьца цІерагІа ДІайха моарШал ду ах Дунен хьалкъашта юкъерча V-ча горни конгрессе дІаХа лоацаШаца.

Горни конгрессан гуЗъер — из ерригача континентий горни производства ІилмахошТен специалисташтен юкъе корта боаХ контакталаи деттаГІаЗа бувзамаШи чассара а чІоагІара а формлех цаІ. Горни ІилмаН техникан эгтара актуальнегІа йола проблемаш конгрессе масса оагІеРахьара а кІоарга а вшцаро, Іерригача дунен тІа горнодобывающи предприяТеьча бечА йола оаг ІІаЗарг ІІаХорчА технически прогресса, производство вІаштІеьлЬьлоаккхилга эргалоахаш тоадара, болх беш барий кхЬьлгаТ аьттА баккхара дьаькъе лоарХІамегІа дола декхараш кхоачашдара.

Советски халкъон Іерригача прогрессивни адамашен белгалдоаккхх укх шера Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революше 50 шу дизар — Советски Социалистически паччахьлихе хьхьчина сийлахь юбилей. ТІехьабиса хинна тха мохк исторически лоацаШца хана чІоагІГа леГІаена ший экономикен культурен а йолаш болаш дунен тІа хьалхьаатта паччахьлихо а хинна ДІаэттаб.

ХІанз Советски мехка эоалаХьа я кергаГІча техникаца кийчьаъ, эгтара чеалханегІа ДоІа ІилмА-техническин боахамен декхарашца кхоачашде моташ йола йоккха социалистически промышленность. ЧІоагІГа хам бу оаха горнодобывающи промышленносТа, цунах мехка экономика лардех цаІ а лоарХІам. ХІанз кІор. ашка рудА, лукка кхийола пайдаш ехкалиш эхара боарамга дилАла дунен тІа хьалхара мотиг лоаш СССР-о.

Вай инженераШен техникашен, Іилмен болхлошА, конструкторашца, машиностроениа горнийнй доккхача эскарца цхьаьна шоай низам тІаДерадаьл ваХтерий ТІаьхьгам аттача бекхар, из оасарегІен ихерамагІен ихоачаШца, эффективнегІа йола технологически процессаш, горни машинаш, приборашт, аппараташ ХьаЖоелаРа. Сий лепи доарХІаШн ба вай мехка ваХтерашт. ПаччахьлихенО торо мел ЯР ду пар ваХара социальнЬй культурно-бытовойн ХьалаШ тоадара.

Советски Союзо ХьалоаттаГІа Іилма-технически арахьара торговлен шерра ГІулаьхьА ТоаДаШ ца шера шерлуш оргаГІулаШ тоадуШ да.

Дунен халкъашта юкъерча пхелагІча горни конгрессе дахъА лоацаШца беркате, толаме болх бар аов сона, со чІоагІГа дог тийна ва мехкашта юкъера Іилма-технически бувзамаШ, корта а болаш цхьана леладу ГІулаьхьаШ, ВІаШ ХагарадР ехетадеГІа ІІаХо дегІаЖхувЛара юкъе цу конгрессо лоарХІаме дахъА лоацаШца.

А. КОСЫГИН,
СССР Министрий Совета Председатель.

ТІЕХЬАЮСА ПРЕДПРИЯТЕШ ХИЛА ЙИШ ЯЦ

ЕРРИГА ТОРОНАШ ОАРЦАГІЪЯХА КХОАЧАМБОАЦАРАШ ДІАДАХАРА

Предприятеш	Начальникаш	Парторганизацей секретараш	Ах шера план хкоачашъяра процент.
№ 1 йола Грозненски автобусин парк	Г. Ф. Лубашев	В. Д. Бухтияров	90,8
№ 2 йола Грозненски автобусин парк	А. А. Гуркин	А. Т. Воробьев	95,2
№ 2 йола Грозненски автобоахам	И. А. Сапронов	А. К. Лысенко	84,0
1436 автоколонна	Б. А. Григорьянц	А. П. Гоздаев	90,7
Гудермесски автобоахам	А. У. Джамалханов	А. У. Усмаев	88,4
МалгІабика автобоахам	К. К. Боков	М. С. Мамилов	85,3
Наурски автобоахам	М. В. Зиновьев	М. Д. Лопатин	86,1
Наьсарен автобоахам	Ю. Ю. Амирханов	М. Х. Аушев	94,1
Шелковски автобоахам	Г. С. Демидов (д. кх.)	С. С. Суховьев	92,5
Авторемонтни мастерской	Н. Н. Сбойчаков	Г. Н. Кабанчук	90,0
Грозненски районни бувзама узел	М. А. Третьяков	—	98,9
Гудермеса районни бувзама узел	В. М. Прядухин	А. Ф. Гришин	95,9
МалгІабика районни бувзама узел	Б. С. Бердникова	А. Н. Чивилева	99,2
Советски районни бувзама узел	Я. А. Плиев	—	95,6
Сунженски районна бувзама узел	В. Г. Щетинский	Д. Я. Тумгоев	96,3
Урус-Мартана бувзама узел	Д. Т. Тарамов	—	97,3
Шелковской районни бувзама узел	М. В. Тимошенко	—	96,7

Республика машиннаьхьа, автомобильни, фенарча транспортеи бувзамеи предприятешен организацешен керттерча дьаькъе йьрхача кхоачашъяьл ах шера задани. ІІаГІерГІа кьовсан лоаттабу Советски Іаьхьала 50 шу хуьда Зенна сийна тІаийца социалистически декхаран кхоачашдара.

Бакъда, бувзамаш транспортен еррига предприятешен организацешен цхьаттарра дика бабьан болх ТІех ах шера, царех цхьаьрана кхоачашдадац плана керттера хьекхаран. Иштта республиканскин автоуправление 10 боахамо муьХ да-ІоХа кхаьхара плана кхоачашъяьлЗа болх керттера ВІаштІеьхьца баккхар, машинаш сепа латтар, кхЗьюла кхоачамбоацаран ІІилар баьхьн долаш. Республиканскин управленке 22 зоразесни предприятен бувзама 7 предприятен кхоачашъяьлЗа доходий план. Боахаий кулгалхой, тІехьаюсача предприятей партийни профсоюзни организацеи декхарийла ІІа нийслуш дола кхоачамбоацаран дІадахара, йолча торонех пайда а онаш планн социалистически декхаран ихоачаНдара шийла коллективаш оарнагІЛхьх.

Лаьхе кепатезай 1967-ча шера хьалхарча ах шера керттерча хьекхамашца диллада планн кхоачашт да ІІа ІІ нийслуш дола кхоачамбоацаран дІадахара, йолча торонех пайда а онаш планн социалистически декхаран ихоачаНдара шийла коллективаш оарнагІЛхьх.

Лаьхе кепатезай 1967-ча шера хьалхарча ах шера керттерча хьекхамашца диллада планн кхоачашт да ІІа ІІ

СИХДЕ КХАШКАРА БАЛХАШ

ИттаГІагІа июль тІаькхочаш республика боахамаш 82 эзар гектара тІара ГІурахьа ДІа ялат чІийца даьнад—Еррига чуэца дезаче алатах 44 процент, хІаьта 65 эзар гектара тІара ялат ььрдал. Дика кхьхьеГ, Еррига чуэца дезаче ялатах кхо дахъа хьеха бабшача Наурски районен 70 процент хьекхача Шелковской районен кхаш леладераша.

Ялат чуэнара темпаш дикка лаьхьенаьлаг а — уж бетта хьалхарча лекада тІехьхьарча пхе йийнаьхьа кхоачаш 25 эзар гектар а ялат чийнад.

Дика хьийкъад ялат. ХІара гектара тІара июьрера лаьрхІара 20 центнер ялат лоал Сунженски, Урус-Мартана районашка.

ХІанзе республика ялат ДІаийдеча пункташка 30 эзар тонн ялат ІІа ДІаеннад. Цох 8 эзар тонн деннад республике эттара хьалха паччахьлихента ялат дохкара план кхоачашъяьча Наурски района кхаш леладераша.

Районаш	Хьокъан кьаьрах ІоДилладІ	Аьрхаз
1) Ачхой-Мартана	40	62
2) Веденa	15	89
3) Грозненски	54	85
4) Гудермески	53	81
5) МалгІабика	37	67
6) Надтеречни	60	82
7) Наьсарен	6	28
8) Наурски	76	83
9) Ножай-Юрта	40	80
10) Советски	—	—
11) Сунженски	23	79
12) Урус-Мартана	41	82
13) Шалински	21	81
14) Шелковской	70	70
Грозный	65	100
Еррига республике	44	80

ДАЬХЕННА — ДУКХАГІА ТХА

Паччахьлихенга тха дохкара шера ІІлан ворхІталла ноьрга тІаькхочаш хкоачашъе социалистически декхаран тІаийнадан республика ях леладена фермий болхлоаьна. Декхаран тодамца хкоачашдаьл. ИттаГІа июль тІаькхочаш паччахьлихенга тха дохкара план 105 процент хкоачашъяьл. Еррига лекка тха 2.990 тонн я—ІІадаЗхча шерарчул барХІ процент дукхагІа. Еррига тхах 80 процент ликагІа дола биткъа хьоаса боа тха да.

Цу лаьхье къьстта лиха толаш ышьлаьл Шелковской, Наурски районашка Шелковской, Наурски ГІулаьхьа ІІаГІерГІа ІІ ГІурахьа ДІа ялат ььрдал. Дика кхьхьеГ, Еррига чуэнара ДІа ялат ььрдал. Дика кхьхьеГ, Еррига чуэца дезаче ялатах кхо дахъа хьеха бабшача Наурски районен 70 процент хьекхача Шелковской районен кхаш леладераша.

Ялат чуэнара темпаш дикка лаьхьенаьлаг а — уж бетта хьалхарча лекада тІехьхьарча пхе йийнаьхьа кхоачаш 25 эзар гектар а ялат чийнад.

Дика хьийкъад ялат. ХІара гектара тІара июьрера лаьрхІара 20 центнер ялат лоал Сунженски, Урус-Мартана районашка.

ХІанзе республика ялат ДІаийдеча пункташка 30 эзар тонн ялат ІІа ДІаеннад. Цох 8 эзар тонн деннад республике эттара хьалха паччахьлихенга

ІАЛЬАМАТЕ БОККХА ЛОАРХІАМ БОЛА ДОКУМЕНТ

КПСС ЦК Тезисий кІоарга чулоацам наха дІабовзийта

Областийн городской партийн актива сборие «Сийлахь-боккхача Октябрьскин социалистическ революцие 50 шу дизар» ахача КПСС ЦК Тезисашта пропагандa ярех уж Сийлахь-дайтарн лаьмхеча областной партийн комитет дешаран ворхІ хьаькІ ЛаьмІ Йар КПСС обкома секретара Х. Х. Бокева.

Парте областной комитета бюрое хьаькІ ЛаьмІ Йар Сийлахь-боккхача Октябрь 50 шу дизара наькъбала аьзар ЛоькІахьчо, — творчески нисех тоьбенна а, сийрдаца коммунистическ кхоллараьлла боккхаца дог тийна а, лерийнстен партеца гонаька айаха кхетабенна а болзан.

Парте областной комитета бюрое ЛаьмІ Йар Сийлахь-боккхача Октябрь 50 шу дизара ЛоькІахьчо ЛаьмІ Йар Пленума итогех лаьца. Собрие массаца райла а дешан кхаьдайийр ЛаьмІ Йар механита дуьхьалара нарахьийн агресси ахаторах ТІаьрзаьн. КПСС ЦК политикех практически ЛуьлахІан, мехка оборонин низ чІоагІарга ТІаьрзаьн ЛуьлахІан а ХІьма ниттА «Сийлахь-боккхача Октябрьскин социалистическин революцие 50 шу дизар» аьх КПСС ЦК Тезисашта а.

ДІа ЛаьхА ах бІаь шерг, белгалдоькха Тезисашн ТІа, хьаькхаЛ марксизма-ленинизма идейн боккха ваьнахьчоьнгдоьхначо ЛаьхьаЛаьхкаьхьа доьзна доьла социалистическ революцие сийлахь-боккха ТІулаьх. 1917 шера октябрь большевикашна айиь социалистическ революцие байракх аьІа хІанз дуьйен социализма система а хиннА ЛаьхьаЛа Европа, Азе, Латинскин Америка 14 мехка тІа.

Революци кетІоаккхача хоадамоллаш доьла лаьхьа ЛаьхьаЛ ийиса стратегин тактикен оттаг ханнача, кьоьзан доьзначарга ЛаьхьаЛ ЛаьхьаЛ ЛоьтІаькъ-ча, боьлхий классен къегІа боьча ахарчийн ниизан хьотадьла а капиталистическ системе строй ЛаьхьаЛарга уьсгаьчА а, В. И. Ленина ЛаьхьаЛ ЛаьхьаЛ кулгаЛаьлен Коммунистическ партеца (Большевикий).

Сийлахь-боккхача Октябрь историчуьхь эгарга хьалха эксплуататорчА строй боьла а ЛаьхьаЛ, пролетариата ЛиьхтаЛ ЛоьгІийр, хьаькхеЛар кердаЛа тайнара паччахьалкхе — Советкин социалистическин паччахьалкхе.

Граждаьнкеа тІем тІа котаЛо а ЛаьхьА, советкин хьалхА лоьрадин Октябрьскин революцина карагІЛаьнарах, мехка хьалхА боьхам кхаметтаоттаЛен дегІаьхулаен боладеллаш ЛаьхьА.

1922 шера декабре ЛаьмагІЛаьлаЛ Советкин Социалистическин Республикийн Союз — дерригача хьаькхийн ЛаьмагІЛ ЛаьхьаЛ ЛаьхьаЛ Лаьхьа

ТIАЙЙЦА ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДУ

Хоши ца, Сийлахь-бокхача Октябра 50 шу дизара яха йоагIаг та тайпара пакхьаяра лоаттаберча къовсамех дикагIа толамаш цхьана предприятий коллективанга ела лаьрхIа КПСС ЦК, СССР Лаьхкъаьрча Совета Президиума, СССР Министрийн Совета, ВЦСПС памятник бойрачкан хилар. Из лакха совнаг дIккхар — хIара предприятие сийлахь Гулвих. Цуузуьра, Октября 50 шу дизара сийна социалистическ ийх шерра боаржаьлй оаха, хIара бетта бала бала ятоаг ваьнна. Ваьнна, доьхитина хIара член ваьлечу яхьь.

Октября 50 шу дизара сийна Тайийца декхарехь тха заводо тоаме хоачашдеш, ах шера планаш совгIа арахийцеш 49 эзар сома маьхх продукци, хIаьта планированеш экономически стимулированеш керрачу хьалхан тIа товларна дуздаьнна шолгIийна ях шера арахеца товарин продукции кхы а дукхагIа хургьа.

Кердача экономически системага яла кайелуш а завод, хIаьзе а планированеш кердачу методах болх бен я бIаьлат доаладеча участкех коллективе. Дика хьалхаьт цена бохкаьнца, цхьа Технологаьнца, хIаьта май бетта бала ца бойла результатех карара кара теш ца ЦIе байракъ ачхан премин енний коллективанца.

Цаб ях ваьнна, хIаьта май бетта бала ца бойла результатех цхьана енний карагIа хIара тела ЦIе байракъ ачхан премин.

Коммуниста вов. Хатыкина кулгалургранспортин участок, гIоьн ярех мара еце а, бокхкача доаркIаме я мухьаьн хьанийаре, кийча продукции дакхьаьлийнарга Гулвиха. Баргийначу коллективе бойла а а ваьнна дика мах бахь. Производстве хьалхалаттача цу участкана тIехьха дикача хьокхачамца йолх кхыраьн.

Бахаро хьахьехьаг, лерхIарца кхоачашдеранца цхьан бартаца а доаладеш йоаца участкий дика тIехьхьаьнна коллективанца кхетаьнца ях а дика ламташ хилар. Цехой партийин организацина беча политически организаторийн балхо йоагIагIа влияни ю боахама хьокхачашца, Участкай кулгалоцца кхаьмаьлаш ду болхлоцца хьалхаьнца, цар вахар мишпал, ешарш ерх хьеш, участкерга гIулдахьаьта ду тIаьхьаьнца лоаттабер ца, хьаьта ну тайпара варгийн а боахаш, толамаш доахилгга ламаш.

Хьаьчча бесса да гIулаьх во вIаштIехьхьаьккача коллективанца — ю лел цIа кхетама болхи производственни хьокхамашца.

Кердача хьалдаька болх бе доаладаьлара кийчо ена ханна тхона гучадаьнна экономико сага кхетам балара гIулдаька йоккха воздействи еш хилар. Кердача хьалдаька уйла духьагIа тIаьхьийх производства моральни стимулаьнна, хьаькъетача писиплина йоагIаьрга, болхий, хьаьхкеб кхаьмагIа патриотически гIулдаькашца доладергдоча, предприятерча гIулдаьхьнца хьалхара хIара болхло бекхокхаме хургьоча уйланца. Из къаьстта шаьра хьагуш да коммунистаца — воккхагIа воча мастера Гаевский, парторгаьнца секретаьрца Семенченко, цехкома председателца Маслова коллективе йоаца тIехьха ягача сборочни участка коллективе балхара хьежача. Воях коммунистаца а — бригадирца Ушакова, Власова, Рябых, шоашкара хьокхам а тедаш йоаца тIехьхьаьнца бригадаш чаьнна, цхьа хьалхарча моттиге доаттабер.

Валовни товаринн продукци арахедар лях бетта ялан 103,9 процент хоачашъкъйл заводо. Кхы тIа арахийцаш 49,0 эзар сома маьхх продукци, тIаьнна декхарех 3 процент мара лаьхьа ца еаьнн хиннца къаьстта 5,8 процент лаьх а еш, продукции аьккарга тIаьбода мах йалаьчуу 1,62 процент дукхагIа лох а бен. Итилитеча цхьан шерен ях шерен йлан 1965 шера производства бодрамга диллача лаьхьенна 7,1 процент, реализаци ярга диллача 4,5 процент, къаьстамга оьсадер лаьхьенна 6,6 процент, найта бакхара тIаийца декхарах 6,4 процент тIехьхьоачашца. Керттерча производственни йиъ участкана гIитейнца, кузнечно - заготовительни механическ, сборочни) бет-бетта заланеех бу болх. ХIара участкана тIаьнна йоаца бедал, материалаш, комплектующи изделеш даьрхIа хьежа оттаьнна. Цхьаьна ца тхаьмашца (продукци кихарга, лабуьзана мдхарга дIаийккача). Сменанне хIара станочникан сменно - суточни заданеех бу болх. ХIара участкана тIаьнна йоаца бедал, материалаш, комплектующи изделеш даьрхIа хьежа оттаьнна нормативашкеч лимитаьшкеч хьежжа тел.

Мукъа ни ди а доаш ях дIийнаьх болх бен. «Iирара довлаца кийчо ийьнийай, цу хьакъеьхьара материалаш лаьхк латтача организаца йоаннай.

Дукха да тоаме. Кердача хьалдаька ламаш. Еррагача коллективашца хьалдаька технологиийн продукце дикаг лаьхьара, технически отдела тIаьхьоаьн боаннаш из арахецара. Цунах тIаьнна ца ваьнна: цхьаьна аьн доаннаш «Iаьтеп йоаш продукции, 13 ноябрь ягьаьнна ушталу орахуьнг тIе.

Дика ваьнна моттигеш а а лаьхьа, болх бен я НОТ-а совет, 6 творчески бригада, лаборатори. Iилмаш лаьрда тIа къаьхьгаьн вIаштIехьа боаьчча лаборатореча йоаца НОТ-а ийн планн оттаьнай. Царех доаркIаме ерраьчарга ваьнна йоаца даьра малярни отделеш, механически участке ефферни станоний группо болх бечча моттига, кузнечно - заготовительни участке шийлачча штамповка процесса болх бечча моттига, металла даьрхIаш хьаьгуьлеш тIаьхьаьнца болх бечча моттига оттаьхьаьн. Ах ваьнна моттига болхо воькхьаьрах шера 14 эзар сом гарта лайца хургьа завода.

Производственна чухьара кхоачашан оарцагIаьхара чотах къаьхьгаьмсоц хоалаьл 24 тонн металл, 3570 кубометр эмш, 45 эзар киловатт-сахьаьт электроэнерги. Йоккха экономически предложеннеш рационализаторийн предложеннеш технически керлдаьрарш воькхьаьхьарах — 4753 сом.

Гаражни оборудованийн дикагIен, техмаьгIен, йIаьхьхача ханна ахарийн даьнн хилийтарах халкъа бохаьнна кхоььхьа, условинн, 414,8 эзар сом.

Цхьана яха йоагIгча тайпара накхаьнца, цхьана ца йоагIгча тайпара накхаьнца, цхьана ца йоагIгча тайпара доаркIаме ваьнна. Цар тIа оттаьнна. Цунах тIаьнна ца ваьнна: воькхьаьлаьрах хуна экономически эффект.

Заводо технически дегIаьхара план оттаьнна лаьнатуу тIехьаьгIа мара НОТ-а план оттаьнна йоаца ца ешна хIара а планна мероприятеш чаьхьхьаьнца. Цунах тIаьнна ца ваьнна: цхьана ца ваьнна: цхьана ца ваьнна: цхьана

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

СОВЕТСКИ АВИАЦЕ ДОККХИЙ ТОЛАМАШ

БЕЛГРАД, 11 июль. (ТАСС). «Фегарча техника керда тамаш» — долчийна аланашна керте йолла дьа ту тайлара йоазув а долаш, «Политика» яхача газето хоам бир Домодедово яхача московски аэродроме хиннача парадах. СССР-ан Фегарча Флота Ди дедзара хьаькъеьа шерра отчеташ ду «Борбаси» «Политикин». «Керда советски тІема самолеташ, «Ягтара хьалца хьаькъехьа самолетий дуккаргІа доза керда тайпаш» — керте йолла ух тайна йоазош дьаз «Борба» яхача газето Советски Союзе авиационни цІей дедзарах йолча отчета керте йолла.

«Бомбас» белгалдьаькъхьаг, ракеташ санна нийсса урагІа — космосальха ъаха могаш йоца самолеташ хьаькъеха хилар.

ВАРШАВА, 11 июль. (ТАСС). «Ситалара тамашан» — ишшта мах бІелселлан дерриГча поьаькъи ненайозо ЗСО СССР Фегарча Флота Ленин дуоделена Домодедоверча аэродроме хиннача авиационни пьаца.

«Трибуна люду» яхача газето ялора, параде хьаькъехьан советски авиаце эгтара дилагІа йолла самолеташ, ту тайнара ни бихьа-лина гойтар авиаце дерриГча истерча цІен дан. Шин сахьатен ах сахьатен, ялу Лахо газето, сигала а лаьттан тІа а ЧІоа. сеганн санна сиха сенсацина тІехьа сенсаци ян, цига пІашаГІмел кІийттарцан цецбоьхаьаш йоьбоьаьхаьш.

ПРАГА, 11 июль. (ТАСС). «Руде право, «Праце», «Млада фронта» яхача а кхьча а газеташна белгалдоаьхар, 1960 шера дена эгтара йоьхьаГІа йолча фегарча паьалах кердаГІа йолча советски авиационни техникагаи советски конструкторий уйлаш лаьхьча боарамгеи хьаькъар хиннча хилараьх. Зрителий эгтара чІоаГІаГІа уйла тІаьаа йоьхьча программа ер, ялу «Руде право», ГІоттача хана нийсса уьаГІаьаьш йоьа самолет ца хІаьта ишшта ГІетта йоьхьоьа хана нийсса чуйоаГІаьаьш йоьа самолет ца хІаьта ишшта ГІетта йоьхьоьа хана ГІаььха хьалца тІкъмаьн хуйшалилийта йиш йолаш йолча, таГІал массагІча тІема самолетий ший тайна а гойтар. Газето белгалдьаькъхьаг, ГІетта лелача хана «фегарча ооьуснийо» — нийсса урагІоьаьчен нийсса Іочуйоьаьгічеи самолето — молларІча оаГІо ракьа тІехьиса Да-оча лаьта могаш ца йолеш хьаькъеха хилар. Техье йоькха хуррйоьаьш ловрхІ ца самолет чехословацки кепайоьзоно, къастта а граждански авиаце.

Газеташа ишшта лакъа мах бир самолетий кхьча тайнай а.

БЕРЛИН, 11 июль. (ТАСС). «ДРВ кепайоьзоно селхан чІоаГІа уйла тІаьхийтар СССР Фегарча Флота Ди дедзен хиннача авиационни парада. Газеташа кенатох парада лаьца лоацан хиннача самолетий цІкъаьпаьоа тайнаш хьаькъехьан хала цІей корреспондентий хоамаьн фотографеьн.

«Берлинер пайтунг» яхача газето белгалдоаькхар, «советски авиаце дерриГча исторе чухь эгтара йоьхьаГІа йолча парада» яз хиннА хилар. Нийсса урагІоьаьш нийсса Іочуйоьаьгіаьш йоьа реактивни истребителеьи тІехьа сенсаци ян, цига пІашаГІмел кІийттарцан цецбоьхаьаш йоьбоьаьхаьш.

ПРАГА, 11 июль. (ТАСС). «Руде право, «Праце», «Млада фронта» яхача а кхьча а газеташа белгалдоаьхар, 1960 шера дена эгтара йоьхьаГІа йолча фегарча паьалах кердаГІа йолча советски авиационни техникагаи советски конструкторий уйлаш лаьхьча боарамгеи хьаькъар хиннча хилараьх. Зрителий эгтара чІоаГІаГІа уйла тІаьаа йоьхьча программа ер, ялу «Руде право», ГІоттача хана нийсса чуйоаГІаьаьш йоьа самолет ца хІаьта ишшта ГІетта йоьхьоьа хана ГІаььха хьалца тІкъмаьн хуйшалилийта йиш йолаш йолча, таГІал массагІча тІема самолетий ший тайна а гойтар. Газето белгалдоаькхар, ГІетта лелача хана «фегарча ооьуснийо» — нийсса урагІоьаьчен нийсса Іочуйоьаьгічеи самолето — молларІча оаГІо ракьа тІехьиса Да-оча лаьта могаш ца йолеш хьаькъеха хилар. Техье йоькха хуррйоьаьш ловрхІ ца самолет чехословацки кепайоьзоно, къастта а граждански авиаце.

Газеташа ишшта лакъа мах бир самолетий кхьча тайнай а.

БЕРЛИН, 11 июль. (ТАСС). «ДРВ кепайоьзоно селхан чІоаГІа уйла тІаьхийтар СССР Фегарча Флота Ди дедзен хиннача авиационни парада. Газеташа кенатох парада лаьца лоацан хиннача самолетий цІкъаьпаьоа тайнаш хьаькъехьан хала цІей корреспондентий хоамаьн фотографеьн.

«Берлинер пайтунг» яхача газето белгалдоаькхар, «советски авиаце дерриГча исторе чухь эгтара йоьхьаГІа йолча парада» яз хиннА хилар. Нийсса урагІоьаьш нийсса Іочуйоьаьгіаьш йоьа реактивни истребителеьи тІехьа сенсаци ян, цига пІашаГІмел кІийттарцан цецбоьхаьаш йоьбоьаьхаьш.

«Трибуна люду» яхача газето ялора, параде хьаькъехьан советски авиаце эгтара дилагІа йолча самолеташ, ту тайнара ни бихьа-лина гойтар авиаце дерриГча истоРча цІен дан. Шин сахьатен ах сахьатен, ялу Лахо газето, сигала а лаьттан тІа а ЧІоа. сеганн санна сиха сенсацина тІехьа сенсаци ян, цига пІашаГІмел кІийттарцан цецбоьхаьаш йоьбоьаьхаьш.

ПРАГА, 11 июль. (ТАСС). «Руде право, «Праце», «Млада фронта» яхача а кхьча а газеташа белгалдоаьхар, 1960 шера дена эгтара йоьхьаГІа йолча фегарча паьалах кердаГІа йолча советски авиационни техникагаи советски конструкторий уйлаш лаьхьча боарамгеи хьаькъар хиннча хилараьх. Зрителий эгтара чІоаГІаГІа уйла тІаьаа йоьхьча программа ер, ялу «Руде право», ГІоттача хана нийсса чуйоаГІаьаьш йоьа самолет ца хІаьта ишшта ГІетта йоьхьоьа хана ГІаььха хьалца тІкъмаьн хуйшалилийта йиш йолаш йолча, таГІал массагІча тІема самолетий ший тайна а гойтар. Газето белгалдоаькхар, ГІетта лелача хана «фегарча ооьуснийо» —

МОСКВА. СССР халха боаькма керагІдьнюрий Выставка экспозицина кхы а цІььхька корда экспонат тІаькхийтай. Уьхаза діаоттаьвй 1961 шера 12 апрель летчик-космонавт Юрий Гагарин тІа а волеш дуа дуоно тІа эгтара хьалхара «Восток» яха космически кема орбита тІа дьыхха ракета санна ер.

В. Мусоьлъяна сурт. ТАСС фотохроника.

ЯЛАТ ЧУЭЦАРАШ ІАЛАШБУ

Сунженски районе кодходоьнца, соиЗаий боьлхоьнца йоргбоьаьна ГІаьдукгаш—ялат, тухх, фуаш, сем баьь ладаграш — дукхагІа яхара поькъостал ду культура боьлхой эскаро. Культура учреждеиеш — клубаш, культура Шепош, библиотекаш — кьаьстаьчоьнца поьхьоьа культурин а политико-воспитаиа а болх чІкхьаьхарг йоьа партийин, советски, профсоюзиш комсомольски организацей ГІончаш а Беокат а лоалаш ГІо ду партийин организацеиеш тха вайоьерга агитацийоьно - художественин бригаьшца кьаьстта Іаьнз, кьашкара балхаш ца хаоа.

Кьаьстта сталашка, хьайбоьш лелаьеча формацка, гІаьдукгаш хьаГІеиа хьхьаЗеиа хьаьлий саина тІаийбу кает-каста шоайшца хулаш йоьа Сунженски районе агитбригаьлаш лоалхьашой. Концертин болх партеи правительстваеи решеиеитца пропагаеди агитацийн ирна бурзаш, мотти гашкарна матерІалаьх пайда а пийеш бу тха агитбригаьлаш. Пар тхи шоайшкъаьчча мотти ирна кьаьстгахьоьа производствеиеи лелхарашца кхоачашдара кьоьсачи мишта доаттабу, болх мишта лелаьеи, дикагІа йиш оьшу ІаГойт, хІаьта кхоачамбоьаьдарашта кратика ю, меьхьабарашт бегбоаь.

Сунженски районе агитбригаьлашца кьаьстта лаьоьа ер агтаьаьи формацех — интернеитеех, частушкаех, спетакех. и. кх. пайда а пийеш. Мотти ирна материал ІаГойтинга. Ту хьаькъехьа лиха болх беш а Аксинеский Нестеровскийн культура Шеной агитбригаьлаш.

Ялат чуэцара балхаш лолаьдаьарца лувалеиеиа агитбригаьлий программин кердаГІа хІаьта ІаьнЗ бетта воьзаьи кхоьаьа колхозашкеи совхозашкеи хуьж. Ишшта — бригаье, ферме кьаьстгама листокаш. «Молниеи» дра а хеи пар. Іаьнз ялат чуэцан боьхьаьраш Іалашбара кьаьстта а уйла тІаеразьйй.

А. МИСЛАУРОВ.

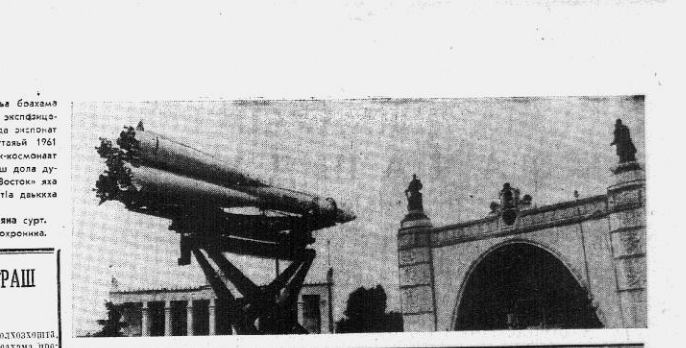

НАЬХА ХЬАШТАШ КХОАЧАШДЕШ

Советски Іаьдал латтача шерашца ЧІоаГІа хьвшеиаий Ньасаре. БІаргагуш дегІах иа, хоалу. Хьаеш латтеи керда бонхий промышленни предприятеи. Цунна хьежжа шерагара шерагуш дукхагІа хуьл районе баха нах, лаьхьу пар культурин вахар, пар хьаштаеи. Ту гІулакхо кхы а бехкоькамеГІа ду тхона, иуна кооперативаша, хьалхашка латтА деХхарадиеи. Минта кхоачашду оаза уьж?

ХІаиз Ньасарен райпо 12445 сом ца — ши шу хьалха хинначуьл дукха дукхагІа. Райпо ерриГа а розничиий оборот 1960 шерага дилларна шоаза лаьхьаеиай, хІаьта общественни качаеи производство 53 процент.

Балха объем шерьалараца хьежжа дукхагІа хьаеиЗ Ньасаре тикаш, лаРекаеи, общественни кхачаеи точкаеи. Уьх Нехьхарча хьаь шера ахаеи тІаьхийтай районе торговлеи а общественни кхачаеи а поменеиеиеи. Хьалхий лухха хІаиЗарча заиан тикаеи, ограньлай кьаьнарадеи. Дукха я хІаиз хьлеиеи а. Кастта Ньасарена лоопетехниЗуеиеи хьалхерІоьлаеи я 120 Іоьлаий трактореи столоеи. Иэаиарг хьалхе Іоьлаий трактореи фабрике.

ХІаиалаца кІор, дачча доагалдора оаза столоеиеиа, кафешка. ХІаиз ГаЗ ешай Вокзале, хьачуьллаеи латт. Из бахьаеи доаеи чІоаГІа автО хуртьеи общеиита боьхьоица, дикагІа хуртьа санитарни цІеио а.

Поккха уйла тІаЙохийт райпо правленее мах латтІа бара, кийчбееи керда чІаеиан чам болаеи хилийтара. Цех лаьда дуеи летучкашца, совещаеиеиа, собраниешка.

Хьалхагіа йоккха-новкъарле йоьра тхона каста талхаеа продуктаиа. Уьж лелае холодильникаеи ящар, кІеиата Йоьхьлечча чалха доллаора лухх, дьаьта, чиьлара, кхьйола продуктаеи. ХІаиз ту 19 йоккха холодильник установка я райпо, иэ, ту хьалха шиЗ мара ца хиннача. ХІаиз нагтахьа мара утТайнн продуктаеи пайдаиа ца хилара аКтаеи.

ТІехь-тІехь деГІаух шоай болх боьзаеии бетаеи болча специалистий мугІаеи. ВерриТа райпо системе болх ший курсаеи а, шарех луххагІа боьрат ухха болх а баь опыт йолаеи нах ба. ХьхьагІа цхьаькха car ванар райпо лаьхьеьарга образованеи йолаеи, хІаиз уж виъ ва, нагтахьа мара нийслаиар юкъера образованеи йолаеи, хІаиз уж яхьаЙтта ва, торгови болх ший курсаеи а, ший ешаеи а ЗЬХ 56 car ва. Царна хьатІаьхийтаеи уьх шера заочно дийша торгови техникум ЬЬхха яьх car а, ийс car хІаиз иэ